

Aika: maanantaina 3.11.2014, klo 9:00-12:00
Paikka: Tiedekeskus PILKE, kokoustila Vintti, Ounasjoentie 6, 96200 Rovaniemi
Osallistujat: Liite 1

Pilkkeen talokierros, Heikki Hepoaho esitteli rakennuksen ja Hely Juntunen Metsähallituksen toimintaa.

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja Helena Ailunka avasi kokouksen klo 9:40 ja toivotti osallistujat tervetulleeksi.

Todettiin jäsenistö. Muutoksia on tullut seuraavasti:

- Harry Fronden Lapin safareilta on jäänyt pois. Uutta jäsentä ei ole tarpeen pyytää.
- Maaseutuyrittäjä Pentti Neitola on jäänyt pois. Uutta jäsentä ei ole tarpeen pyytää.
- Ollilan puutarhan Outi ja Mika ovat jääneet pois, ja heidän sijalleen pyydetään Janette Syväjärvi.
- Lapin ammattiopistolta kysytään uutta edustajaa Matti Särkelän tilalle.
- Pohdittiin yrityssektorin edustuksen täydentämistä.

Asialistaa tuli muutos kohtaan 4, Mervi Nikanderin ollessa estynyt päätettiin pyytää hänen esitys muistion liitteeksi. Kohta 5, Klusteritoiminnan kehittäminen päätettiin käsitellä ensimmäisenä sillä MTK Lapin edustaja Kaija Kinnunen joutui lähtemään kokouksesta klo 10. Muilta osin asialista hyväksyttiin sellaisenaan. Sihteerinä toimi Anne Ylivervo.

2. Klusteritoiminnan kehittäminen ([Esitys Päivi Holopainen](#))

Toimialaklusterit ovat tärkeässä roolissa maakunnan ennakointityössä, alan verkostoitumisessa, edunvalvonnassa ja koulutustarpeiden esiin tuomisessa. Jäsenistön roolien täsmentäminen, päätösten seuranta ja eteenpäin vieminen ovat toiminnan kehittämisen kohteita. Kokouksien kiinnostavuutta tullaan lisäämään tuomalla asialistalle muun muassa asiantuntijapuheenvuoroja.

Ensi vuoden helmikuussa päättyy Lapin liiton *Lappi tekee tulevaa* –hanke, jonka johdosta toimintaan tulee jonkun verran muutoksia hallinnon puolelle. Muun muassa tätä silmällä pitäen klustereihin on nimetty ennakointivastaavat, jotka tulevat olemaan mukana toiminnan kehittämisen ja yhtenäistämisen asiassa yhteistyössä puheenjohtajien kanssa. Ennakointikoordinaattorin ja koulutussihteerin roolit jäävät vähemmälle. Klustereiden määrää tullaan miettimään ja tarvitaanko joitain uusia esimerkiksi biotalouteen vai liitetäänkö se osaksi jotain olemassa olevaa klusteria.

ELY-keskuksen Anne Ristioja on valittu TEM toimialapalveluihin päätoimiseksi toimialapäälliköksi luonnontuotealalle seuraavaksi kaksivuotiskaudeksi. Toimialapäälliköt toimivat oman toimialansa valtakunnallisina asiantuntijoina.

Kaija Kinnunen (MTK Lappi) toi klusterikokousten kehittämisehdotuksina seuraavat:

- katsaus kunkin oppilaitoksen opiskelijapaikkatilanteeseen
- oppilaitosten hanketilanne, mitä hankkeita meneillään
- oppilaitosten hankesuunnittelu; miten se vastaa elinkeinoelämän tarpeisiin
- elinkeinoelämän toiveet hanketoiminnasta
- kunnan maataloushallinnon edustaja klusteriin, (Sodankylä, Tervola tai Ylitornio) lomitus-päällikkö pyydettäisiin mukaan
- kokousajankohta ajoissa tiedoksi jäsenille, pyrkimys pysyä päätetyssä ajankohdassa

(Kaija Kinnunen poistui klo 10:00)

Vastine edelliseen. Kohdassa 6 on tarkoitus kaikkien toimijoiden esitellä em. toimintaansa.

Kehittämisaatuksia listattiin vielä:

- Klusterikokousten paikkana Rovaniemen on hyvä keskeisen sijaintinsa vuoksi.
- Videoneuvottelun mahdollisuus mietintään
- Veturiyritysesittely yritysvierailuna + viereinen oppilaitos kokouspaikkana, muutaman yrityksen mukaan saanti kokouskiertopaikoiksi
- puheenvuorojen pitäminen lyhyinä, ettei rajoiteta osallistumista puheenvuoroihin valmistautumisen vuoksi.

3. Edellisen kokouksen muistio

Käytiin läpi edellisen kokouksen muistio, joka on Lapin Luotsin sivuilla (<http://luotsi.lappi.fi>).

Kokousmuistiot tallennetaan sinne ja linkki laitetaan tiedoksi jäsenille.

4. Lapin kommentit VATT:n syyskuun perusuralaskelmaan

Lapin Liiton ennakointikoordinaattori Päivi Holopainen esitteli VATT:n luonnonvara-alan ennusteet ja kommentit perus- ja tavoiteuraan. Toisella kommenttikierroksella käy ilmi miten VATT:n lukuhin on päästy vaikuttamaan. Huomioitava on se että alueen väestökehitys ei välttämättä ennusta elinkeinoelämän kehitystä. Esimerkkinä Sodankylän ja Kittilän aluekehitys, jossa toimialakehitys vaikuttaa väestön muuttoon alueelle positiivisesti.

Toimialaluokituksen 28 luokasta luonnonvara-alat sisältyvät maatalouden lukuihin. Luonnontuoteala kehittyneemmät ja uudet alueet jäävät näkymättömiin toimialaluokituksen terminologian sisällä. Luonnonvara-ala on pyydetty laittamaan myös elintarvikkeen alle perustelu-osiossa. Seuraavat kommenttipyyntö tulevat keväällä jolloin klustereiden vaikutusmahdollisuutta jälleen mitataan.

5. Lappi sopimus

Lappi sopimus käsitellään seuraavassa kokouksessa.

6. Näkemyksiä tämän ajan luonnonvara-alan asioihin

Keskusteltiin asialistan kohdasta. Maatalousyrittäjän puheenvuorossa tuotiin esille, että alalla on ollut hurja rakennekehitys, muun muassa maitokiintiöt poistuvat ja tilojen koko kasvaa koko ajan. Keskusteluissa nousi esille huoli maatalousalan koulutuksen tasosta eteläisen Lapin osalta. Lähiopetuksen tuntimääräleikkaukset ja muut opetuksen laatuun vaikuttaneet toimenpiteet ovat olleet omiaan kasvattamaan opiskelijan harjoittelutilan merkitystä ammattitaidon kehittymisessä. Painotus on muuttumassa väärään suuntaan. Tapahtumassa olevat muutokset tulisi ottaa huomioon meneillään olevassa tutkinnon uudistuksessa. Uudet järjestämisluvat ovat astumassa voimaan vuonna 2017.

Lisäksi suurta huolta aiheuttaa puutarha-alan koulutuksen lakkauttaminen Rovaniemen koulutuskuntayhtymässä. Kuinka alan työvoiman tarve voidaan taata jatkossa kun nuorisostaan koulutus lopetetaan? Hyvässä kasvussa olevien luonnontuotealan sisältöjen: lähiruuan, puhtaan ruoan ja viljiruuan merkitys muiden toimialojen kuten matkailun tukipilarina ollaan näin sivuuttamassa merkityksettömänä. Matkailuala ei pidä sisällään raaka-aineen tuottamista. Alueella on tällä alalla käytössä osaava opettajakunta. Alan opetus voidaan järjestää myös muualla kuin nykyisessä toimipaikassa, mutta sen säilyttäminen Lapissa ja mieluiten Rovaniemellä nähdään tärkeänä.

Yllä kuvattuja huolen aiheita tullaan viemään Lapin liiton ammatillisen koulutuksen ryhmään.

Kemijärveltä Itä-Lapin ammattiopistosta ollaan lakkauttamassa parturi-kampaajien ja sähköalan opinnot. Oppilaitos siirtyy vuoden alussa osaksi Rovaniemen koulutuskuntayhtymän Lapin ammattiopistoa. Toimipistejohtajaksi tulee Tapani Kähkönen. Opintoja on tarjolla perustutkintokoulutuksessa metsurin, levyseppähitsaajan, kunnossapitoasentajan, merkonomin, lähihoitajan, puusepän ja talonrakentajan sekä kokin ammattiin. Metsäalan oppilasryhmät ovat täynnä ja työllistyminen opinnoista on hyvällä mallilla. Nuorisopuolelle on metsuri-metsäpalvelujen tuottajaopinnot. Alan

ryhmäkokojen kasvun pelätään aiheuttavan riskejä sinänsä vaarallisella toimialalla. Luonnonvara-
tuottajien koulutus aikuiskoulutuksena on käynnistetty hankerahalla. Opiskelijoilla on mahdollisuus
opintojen aikana kehittää omaa yritystoimintaa tai vaihtoehtoisesti tehdä yhteistyötä alan toisen
yrittäjän kanssa. Oppimisympäristöä on kehitetty ja mahdollistettu näin tuotekehitystoiminta. ILO:n
matkailun ohjelmapalvelun tuottajat siirtyvät MTI:n alle toisin kuin muut alat osaksi LAO:a.

Metsähallituksen uusi pääjohtaja Esa Härmälä aloitti toimintansa 1.11.2014 ja jatkaa yhtiöittämisen
valmistelua. Laatumaa myy alle sadan hehtaarin maapalstoja osana tuottavuusohjelmaa ja väkeä
vähennetään. Investoinneissa käytetään hankerahoitusta. Lapin luontokeskukset tiivistyvät kol-
meen alueeseen: Pohjois-Lappi, Tunturi-Lappi ja Peräpohjola. Metsähallitus tarjoaa luonnonvara-
alan opiskelijoille harjoittelupaikkoja ja huoltoyrityksiin on mahdollisuus työllistyäkin. Oppilaitosten
kanssa on mutakin yhteistyötä.

7. Klusteriseminaari tammikuussa 2015

Lappi tekee tulevaa -hankkeen päättöseminaari (verkostoitumisseminaari) pidetään näiltä näkymin
21.1.2015. Päivin sähköpostiin pyydetään laittamaan aihevinkkejä (paivi.holopainen@lapinliitto.fi).

8. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

9. Seuraavan kokouksen ajankohta/paikka ja kokouksen päättäminen

Seuraava kokous pidetään torstaina 26.2.2015. Ehdotettiin yritysvierailua Detriaan tai vaihtoehtoi-
sesti Pyhä-Luoston luontokeskus Naavaan. Auttiköngäskin oli yksi vaihtoehto. Päätettiin tarkentaa
paikka myöhemmin.

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 12:20.

LIITE 1

TOIMIALAKLUSTERINKOKOUS 3.11.2014

NIMILISTA

1. Lapin ammattiopisto	Helena Ailunka, PJ
2. ELY-keskus	Tuula Uusipaavalniemi
3. Itä-Lapin ammattiopisto	Airi Pirttijärvi-Virtanen
4. Itä-Lapin ammattiopisto	Aarre Pajari
5. Maaseutuyrittäjä	Merja Korpi
6. Metsähallitus, luontopalvelut	Hely Juntunen
7. MTK	Kaija Kinnunen, klo 10 asti
8. Lapin liitto	Päivi Holopainen
9. Lapin oppisopimuskeskus	Anne Ylittervo